

Z DZIAŁALNOŚCI INSTYTUTU EKUMENIZMU I BADAŃ NAD INTEGRACJĄ W ROKU 2003

W kolejnym roku działalności Instytut, jako jednostka strukturalna Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego, kontynuując swą działalność dydaktyczno-naukową, przeszedł jednocześnie kilka znaczących zmian personalnych. Niniejsze opracowanie stanowi prezentację osiągnięć dydaktycznych, naukowych i organizacyjnych pracowników Instytutu.

1. Struktura i skład osobowy

W 2003 r., przy zachowaniu dotychczasowych katedr, kolejnej częściowej zmianie uległ skład osobowy Instytutu. Smutnym wydarzeniem roku 2003 była śmierć ks. dr Krzysztofa Stanieckiego, wieloletniego profesora i wykładowcy Wyższego Seminarium Duchownego w Nysie i Opolu, potem Wydziału Teologicznego UO, a w nim – Instytutu Ekumenizmu i Badań nad Integracją. Zmarł nagle 9 marca 2003 r. Jego ciało zostało pochowane na cmentarzu w Raciborzu.

Z początkiem roku akademickiego 2003/2004 na emeryturę przeszedł dotychczasowy dyrektor Instytutu – ks. abp prof. dr hab. Alfons Nossol. Jednak Ksiądz Arcybiskup jako Wielki Kanclerz Wydziału Teologicznego nadal służy Instytutowi swoim wsparciem, radą oraz zaangażowaniem i wieloraką działalnością ekumeniczną. Nowym dyrektorem Instytutu został ks. prof. dr hab. Piotr Jaskóła, a jego zastępcą – ks. prof. dr hab. Stanisław Rabiej.

Obecnie struktura i skład Instytutu przedstawia się następująco: 1) Katedra Zasad Ekumenizmu – kierownik: dr hab. Andrzej Czaja; asystent: ks. mgr-lic. Dariusz Klejnowski-Różycki (urlop naukowy); 2) Katedra Teologii Kościołów Wschodnich – kierownik: ks. dr hab. Zygfryd Glaeser; asystent: ks. mgr-lic. Piotr Kownacki (urlop naukowy); 3) Katedra Teologii Kościołów Poreformacyjnych – kierownik: ks. prof. dr hab. Piotr Jaskóła; adiunkt: ks. dr Rajmund Porada; 4) Katedra Dialogu Międzyreligijnego – kierownik: ks. dr hab. Józef Urban, prof. UO; asystent: ks. mgr-lic. Sławomir Piwowarczyk (urlop naukowy); 5) Katedra Badań nad Integracją – kierownik: ks. dr hab. Stanisław Rabiej, prof. UO; adiunkt: ks. dr Norbert Wons.

2. Udział pracowników Instytutu w krajowych i zagranicznych sympozjach i konferencjach naukowych o tematyce ekumenicznej, międzyreligijnej i integracyjnej w roku 2003

20.01.2003, Ottobeveren, Lions Club, abp prof. dr hab. Alfons Nossol – referat: *Beitritt Polens zur UE*.

23.01.2003, Lublin, Ekumeniczna sesja naukowa: *Charta Oecumenica. Wyzwanie dla Kościołów w Polsce*, ks. dr hab. Andrzej Czaja – udział.

31.01.2003, Bukareszt, posiedzenie Komitetu Koordynacyjnego CCEE-KEK, abp prof. dr hab. Alfons Nossol – referat: *Drogi prowadzące do recepcji „Karty Ekumenicznej”*

07-08.02.2003, Würzburg, Ökumenisch-Ekklesiologischer Studientag: *Heterodoxie. Wie wird der Streit um die religiöse Wahrheit geführt?*, ks. dr hab. Zygfryd Glaeser – udział.

19-20.02.2003, Mülheim/Ruhr, międzynarodowa konferencja zorganizowana przez Renovabis: *Die Sozialdoktrin der Russisch-Orthodoxen Kirche vom August 2000*, ks. dr hab. Zygfryd Glaeser – udział.

05-07.03.2003, Bonn, międzynarodowa konferencja: *Die Europäische Union als Wertegemeinschaft*, ks. dr hab. Zygfryd Glaeser – referat: *Wurzeln und Grundlagen der Europäischen Wertegemeinschaft*.

12.03.2003, Cieszyn, Filia UŚ, Konferencja: Sekty i nowe ruchy religijne, ks. dr hab. Zygfryd Glaeser – referat: *Psychologisch-antropologische przyczyny rozwoju sekt w dzisiejszym świecie*.

- 14.03.2003, Londyn, sesja naukowa, ks. prof. dr hab. Piotr Jaskóła – referat: *Duchowość katolicka i anglikańska*.
- 20.03.2003, Warszawa, Towarzystwo Biblijne w Polsce, spotkanie przedstawicieli Kościołów przygotowujących Dni Biblijne, ks. dr Rajmund Porada – komunikat.
- 22.03.2003, Opole, Wydział Teologiczny UO, Wielkopostne wykłady otwarte, abp prof. dr hab. Alfons Nossol – referat: *Edyta Stein, czyli o szukaniu Boga w judaizmie i chrześcijaństwie*.
- 26.03.2003, Opole, Duszpasterstwo Akademickie „Resurrexit”, ks. dr hab. Zygfryd Glaeser – wykład: *Trudności i perspektywy w dialogu katolicko-prawosławnym*.
- 31.03.-04.04.2003, Lublin, Sympozjum: Tydzień Eklezjologiczny '2003 – *Spór o Kościół w Europie. Jedność Europy w optyce Ewangelii*, ks. dr hab. Andrzej Czaja – wprowadzenie: *Zamysł Tygodnia*; organizacja.
- 02.04.2003, Paderborn, Sitzung des Wissenschaftlichen Beirats des Adam-Möhler-Institut für Ökumenik, abp prof. dr hab. Alfons Nossol – referat: *Aktuelle Probleme der Ökumene in Mitteleuropa*.
- 03.04.2004, Częstochowa, Akademia Polonijna, sesja naukowa nt.: *Religie w zjednoczonej Europie*, ks. dr hab. Józef Urban, prof. UO – udział.
- 06.04.2003, Freiburg, Aus Anlaß des 100. Geburtsjahres des Dichters Reinhold Schneider, abp prof. dr hab. Alfons Nossol – referat: *Reinhold Schneider Ökumenität – radikale und authentische christliche Existenz*.
- 24.04.2003, Warszawa, UKSW, *Misyjna Olimpiada Znajomości Afryki*, ks. dr hab. Józef Urban, prof. UO – członek jury.
- 07.05.2003, Warszawa, posiedzenie Międzynarodowej Grupy Roboczej: Pojednanie w Europie Środkowo-Wschodniej, ks. dr hab. Zygfryd Glaeser – udział.
- 08-11.05.2003, Mikołajki, międzynarodowa konferencja: *Grenzerfahrungen zwischen Menschen, Kirchen und Völkern*, ks. dr hab. Zygfryd Glaeser – referat: *Znaczenie chrześcijańskich wartości w poszerzonej Europie*, współorganizacja konferencji.
- 10.05.2003, Eichstätt, Wydział Teologiczny Katolickiego Uniwersytetu w Eichstätt, abp prof. dr hab. Alfons Nossol – referat: *Ökumene im 3. Jahrtausend*.
- 13.05.2003, Kraków, Biblioteka Jagiellońska, Uniwersytet Łatający „Znak”, abp prof. dr hab. Alfons Nossol – referat: *Jedność chrześcijaństwa – jedność Europy*.
- 14.05.2003, Warszawa, UKSW, sympozjum: *O kobiecie w Kościele – ekumenicznie*, ks. dr hab. Zygfryd Glaeser – udział.
- 15.05.2003, Warszawa – Laski, ks. dr hab. Zygfryd Glaeser – wykład: *Kościół katolicki w dialogu z Kościołem prawosławnym – katolickie spojrzenie*.
- 15-16.05.2003, Opole, Wydział Filologiczny oraz Wydział Teologiczny UO, konferencja: *Ikony Niewidzialnego*, ks. dr hab. Zygfryd Glaeser – udział; ks. dr Rajmund Porada – udział.
- 16.05.2003, Warszawa, 300-lecie urodzin Wesley’ a, abp prof. dr hab. Alfons Nossol – referat: *Znaczenie dialogu Kościoła metodystycznego z Kościołem rzymskokatolickim*.
- 17.05.2003, Gliwice, Sympozjum organizowane przez Stowarzyszenie Rodzin Katolickich nt.: *Rodzina chrześcijańska nadzieją jednoczącej się Europy*, ks. dr hab. Stanisław Rabiej, prof. UO – referat: *Kryzys rodziny w Polsce i w Europie – cechy wspólne i różnice*.
- 22-23.05.2003, Kędzierzyn-Koźle, Katedra Socjologii UO oraz Polskie Towarzystwo Socjologiczne – Oddział Opolski, ks. dr hab. Zygfryd Glaeser – referat: *Europejska integracja szansą czy zagrożeniem dla pograniczy?*
- 02.06.2003, Opole, Forum „Tak dla Europy” organizowane przez Wojewodę Opolskiego, Marszałka Województwa, Prezydenta Miasta Opola, ks. dr hab. Stanisław Rabiej, prof. UO – udział.
- 28-30.08.2003, Freising, 7. Internationaler Kongress Renovabis nt.: *Suche nach Heimat. Migration in Europa*, ks. dr Rajmund Porada – udział.
- 09.09.2003, Warszawa, Zebranie Komisji katolicko-luterańskiej, ks. prof. dr hab. Piotr Jaskóła – referat: *Problem małżeństw miesznych*.
- 13.09.2003, Wartburg, Tagung Katholischer Burschenschaften, abp prof. dr hab. Alfons Nossol – referat: *Die Einheit Europas*.

17.09.2003, Opole, IV Ogólnopolska Konferencja Naukowa organizowane przez Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana” oraz Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej nt.: *Mniejszości Narodowe w aspekcie wejścia Polski do Unii Europejskiej*, ks. dr hab. Stanisław Rabiej, prof. UO – referat: *Jakiej Polski oczekuje Unia Europejska*.

22-26.09.2003, Warszawa, symposium polsko-szwajcarskie, ks. prof. dr hab. Piotr Jaskóła – referat: *Die Herausforderungen für die römisch-katholische Kirche in Polen auf dem Weg Polens zu EU*; ks. dr hab. Stanisław Rabiej, prof. UO – referat: *Polen vor dem EU Beitritt – gesellschafts-politische Herausforderungen*.

24-25.09.2003, Gródek nad Dunajcem, sesja misjologiczna, ks. dr hab. Józef Urban, prof. UO – referat: *Współpraca z misjami w diecezji*.

25.10.2003, Gniezno, sesja z udziałem animatorów misyjnych archidiecezji gnieźnieńskiej, ks. dr hab. Józef Urban, prof. UO – referat: *Współpraca z misjami w diecezji*.

02.11.2003, Rzym, Uniwersytet Gregoriański, abp prof. dr hab. Alfons Nossol – referat: *Europäische Eigenart Schlesiens und ihre Bedeutung für die EU*.

17-18.11.2003, Lublin, Międzynarodowa konferencja naukowa organizowana przez Instytut Ekumeniczny KUL nt.: *Integracja Europy – wyzwanie dla podzielonego chrześcijaństwa*, ks. dr hab. Stanisław Rabiej, prof. UO – referat: *Karta ekumeniczna – zobowiązanie dla Kościołów Europy*; ks. dr hab. Andrzej Czaja – udział.

21.11.2003, Opole, Wydział Teologiczny UO, , ks. prof. dr hab. Piotr Jaskóła – referat: *Protestantyzm znany i nieznan*.

04.12.2003, Warszawa, Zebranie Rady Episkopatu ds. Ekumenizmu połączone z Ogólnopolskim Zjazdem Referentów Ekumenicznych. Udział wzięli m.in. prymas Polski kard. J. Glemp, abp A. Nossol (przewodniczący Rady), bp T. Pikus (wiceprzewodniczący Rady), bp B. Dembowski, ks. prof. P. Jaskóła (sekretarz Rady).

17.12.2003, Kraków, Sesja jubileuszowa Międzywydziałowego Instytutu Ekumenii i Dialogu PAT w Krakowie nt.: *Rola placówek naukowych w dialogu ekumenicznym*. ks. dr hab. Stanisław Rabiej, prof. UO – referat: *Powstanie i zadania Instytutu Ekumenizmu i Badań nad Integracją w Opolu*.

3. Ekumeniczne sympozja i sesje naukowe zorganizowane przez Instytut

– 21.01.2003, Opole, Wydział Teologiczny UO, seminarium otwarte nt.: *Znaczenie Karty Ekumenicznej*; uczestnicy dyskusji: ks. prof. dr hab. Piotr Jaskóła, ks. prof. dr hab. Tadeusz Dola, ks. dr hab. Stanisław Rabiej prof. UO, ks. dr hab. Zygfryd Glaeser, ks. dr Krzysztof Staniecki, ks. dr Rajmund Porada.

– 04.03.2003, Opole, wykład gościnny pt.: *Augsburskie mosty. Historia Kościoła w Augsburgu jako zobowiązanie do ekumenii*, referent: Dr Ernst Öffner – luterński biskup z Augsburga.

– 24.11.2003, Wrocław (Gmina Żydowska, Dom Edyty Stein, Cmentarz Żydowski), warsztaty naukowe dla studentów III roku Filologii polskiej – specjalizacja: europeistyka.

– 26.11.2003, Opole, międzynarodowe sympozjum nt.: *Życie ekumenią w Kościołach lokalnych*. Program (SEKCJA I: *Życie ekumenią – doświadczenia krajowe*): abp prof. dr hab. Alfons Nossol (Opole) – *Życie ekumenią w Kościele rzymskokatolickim w Polsce*; ks. mgr Lech Tranda (Warszawa) – *Życie ekumenią. Perspektywa Kościoła Ewangelicko-Reformowanego*; ks. dr Zbigniew Zembrzusi (Warszawa) – *Życie ekumenią w Warszawie. Perspektywa Kościoła rzymskokatolickiego*; ks. dr hab. Józef Budniak (Cieszyn) – *Ekumenizm Śląska Cieszyńskiego*; ks. dr hab. Zygfryd Glaeser (Opole) – *Życie ekumenią na Śląsku Opolskim – perspektywa katolicka*; ks. mgr lic. Marian Niemiec (Opole) – *Życie ekumenią na Górnym Śląsku – perspektywa ewangelicka*; mgr lic. Aleksandra Błahut-Kowalczyk (Cieszyn) – *Życie ekumenią w Kościołach lokalnych. Refleksje i doświadczenia luteranki*; (SEKCJA II *Życie ekumenią – doświadczenia zagraniczne*): prof. dr hab. Johannes Madey (Paderborn) – *Wie steht es um die Ökumene in Kerala (Indien)?*; ks. mgr Andreas Schottek (Paderborn) – *Ekumenia w duszpasterstwie w Niemczech*; dr Aleksander Korniejew (Moskwa) – *Ekumeniczna działalność Rosyjskiego Kościoła Prawosławnego*; ks. dr Tadeusz Ka-

luźny SCJ (Kraków) – *Ekumenia w Sankt Petersburgu. Dzieło metropolity Nikodema wczoraj i dziś*; archim. dr Jan Sergiusz Gajek (Mińsk – Rzym) – *Życie ekumenia – perspektywa białoruska*; ks. dr Walerian Bugel (Ołomuniec) – *Życie ekumenia w Kościołach lokalnych – uszczegółowienia czeskie*; mgr-lic. Viacheslav Stetsko (Łuck – Opole) – *Życie ekumenia na przykładzie doświadczeń z obwodu wołyńskiego w latach 1990-2002*; ks. dr Przemysław Kantyka (Kielce – Lublin) – *Ekumenia w kontekście angielskim*; (SEKCJA III *Życie ekumenia – wymiar teologiczny*): ks. prof. dr hab. Piotr Jaskóła (Opole) – *Ekumenizm we wspólnotach lokalnych – między ortodoksją a ortopraksją*; ks. dr Rajmund Porada (Opole) – *Teologia Kościoła lokalnego w dialogu katolicko-luterańskim*; ks. dr Paweł Holc CM (Kraków) – *Znaczenie katolicko-luterańskiego konsensusu w sprawie nauki o usprawiedliwieniu dla Kościołów lokalnych*; ks. dr Piotr Nikolski (Wałbrzych) – *Znaczenie tradycji ascetycznej w dialogu ekumenicznym. Spojrzenie prawosławnego*; ks. dr hab. Stanisław Rabiej, prof. UO (Opole) – *Kościół lokalny a integracja europejska*; ks. dr Mirosław Szewieczek (Rzym) – *Życie ekumenia w ruchu Fokolare*; ks. dr Marek Lis (Opole) – *Ekumenizm medialny: opolska mutacja „Gościa Niedzielnego”*; ks. dr hab. Wojciech Hanc (Warszawa – Włocławek) – *Ekumenizm w „Ateneum Kapłańskim”*

4. Promocja kadry naukowej z udziałem pracowników Instytutu

Pracownicy Instytutu włączali się także w promocję kadry naukowej, oceniając dorobek naukowy i dydaktyczno-organizacyjny w ramach procedury nadania stopnia naukowego profesora, będąc recenzentami prac habilitacyjnych, a także promotorami lub recenzentami rozpraw doktorskich:

a) ocena dorobku naukowego i dydaktyczno-organizacyjnego do tytułu profesora

– dr hab. Janusz T. Maciuszko, prof. nadzw. ChAT w Warszawie; recenzent: ks. prof. dr hab. Piotr Jaskóła.

– o. dr. hab. Zdzisław Józef Kijas OFMConv, prof. nadzw. PAT w Krakowie; recenzent: abp prof. dr hab. Alfons Nossol.

– ks. dr hab. Stanisław Rabiej, prof. nadzw. Uniwersytetu Opolskiego; recenzent: ks. prof. dr hab. Piotr Jaskóła.

– dr hab. Wiktor Wysoczański, prof. nadzw. ChAT w Warszawie; recenzent: abp prof. dr hab. Alfons Nossol.

b) rozprawy habilitacyjne

– M. Pyc, *Chrystus. Piękno – Dobro – Prawda. Studium Chrystologii Hansa Ursa von Balthasara w jej trylogicznym układzie*, Poznań 2002, 656 s.; recenzent: ks. prof. dr hab. Piotr Jaskóła.

– A. Czaja, *Credo in Spiritum Vivificantem. Pneumatologiczna interpretacja Kościoła jako komunii w posoborowej teologii niemieckiej*, Lublin 2003, 356 s.; recenzent: abp prof. dr hab. Alfons Nossol.

– W. Hanc, *Ekumeniczny wymiar sakramentów chrześcijańskiej inicjacji w świetle międzywyznaniowych dialogów doktrynalnych. Studium ekumeniczne*, Włocławek 2003, 967 s.; recenzent: abp prof. dr hab. Alfons Nossol.

– T. Zieliński, *Iustufucatio impiii. Usprawiedliwienie „sola fide” jako główny artykuł wiary protestancko-konserwatywnego nurtu Kościoła Anglii na przykładzie teologii A.E. McGrath'a, J.J. Packera i J.R.W. Stotta*, Warszawa 2002, 384 s.; recenzent: ks. prof. dr hab. Piotr Jaskóła.

c) rozprawy doktorskie

– S. Grodz SVD, *Wybrane nurty afrykańskiej chrystologii na tle ich rodzimego kontekstu religijnego*, Lublin 2003 mps (KUL); recenzent: ks. dr hab. Józef Urban, prof. UO.

– J. Klak, *Rola metafory w języku religijnym w świetle współczesnej literatury filozoficzno-teologicznej*, Opole 2003, 272 s. mps (UO); recenzent: abp prof. dr hab. Alfons Nossol.

- L. Makiola, *Rozwój nauki na temat ofiarniczego charakteru Eucharystii w ujęciu nowych podręczników teologii dogmatycznej (1930-2000)*, Opole 2003, 200 s. mps (UO); promotor: ks. dr hab. Stanisław Rabiej;
- H. Rzeza, *Uniwersalny charakter wartości religijno-moralnych w twórczości Josepha von Eichendorffa*, Opole 2003, 218 s. mps (UO); recenzent: abp prof. dr hab. Alfons Nossol.
- M. Szewieczek, *Komunijna eklezjologia Ruchu Fokolare. Studium dogmatyczno-ekumeniczne*, Opole 2003, 335 s. mps (UO); promotor: ks. dr hab. Zygfryd Glaeser; recenzent: abp prof. dr hab. Alfons Nossol.
- T. Żigowa, *Jedność Kościoła według dokumentów Kościołów katolickiego, prawosławnego i ewangelicko-augsburskiego*, Kraków 2003, 251 s. mps (PAT); recenzent: ks. dr hab. Zygfryd Glaeser.
- R. Biel, *Lebens- und Todeszeichen der Kirche in Polen nach der Wende. Im Spiegel der Hirtenbriefe der Polnischen Bischofskonferenz und der Berichte der Herder Korrespondenz*, Innsbruck – Tarnów 2001, 312 s. (PAT); recenzent: ks. dr hab. Zygfryd Glaeser (recenzja nostryfikacyjna).
- P. Kulik, *Die religiöse Betreuung der polnisch sprechenden Katholiken im Regierungsbezirk Oppeln von 1871-1921*, Opole 2003 mps; promotor: abp prof. dr hab. Alfons Nossol.
- R. Wilczek, *Idea nowej ewangelizacji w nauczaniu Jana Pawła II*, Opole 2003 mps (UO); promotor: ks. dr hab. Józef Urban, prof. UO.
- T. Jankiewicz, *Formuła Marcina Lutra „simul iustus et peccator” jako problem teologiczny w kontekście ekumenicznym*, Lublin 2003, 303 s. mps (KUL); recenzent: ks. prof. dr hab. Piotr Jaskóła.
- L. Stefanik, *Tajemnica człowieka w świetle protologii ks. prof. Wincentego Granata*, Opole 2003, 274 s. mps (UO); promotor: ks. prof. dr hab. Piotr Jaskóła.

d) prace magisterskie

- D. Bałdys, *Obraz Chrystusa Sługi w pismach i nauczaniu ks. Franciszka Blachnickiego*, Opole 2003 mps, promotor: ks. dr hab. Stanisław Rabiej.
- A. Bednarz, *Ewolucja kulturowa Europy. Studium antropologiczno-teologiczne na podstawie tekstów abpa J. Życińskiego (1989-1999)*, Opole 2003 mps; promotor: ks. dr hab. Stanisław Rabiej.
- D. Lejta, *Rola Konferencji Episkopatów Europy (CCEE) w procesie integracji europejskiej w latach 1978-1991*, Opole 2003 mps; promotor: ks. dr hab. Stanisław Rabiej.
- E. Mazur, *Jedność Kościoła w świetle encykliki „Ut unum sint” Jana Pawła II*, Opole 2003 mps; promotor: ks. dr hab. Zygfryd Glaeser.
- R. Młynarek, *Trynitarny wymiar kultu maryjnego w tekstach pieśni modlitewnika „Droga do nieba”*, Opole 2003 mps; promotor: ks. dr hab. Stanisław Rabiej.
- A. Siczak, *Pojednanie warunkiem zjednoczenia chrześcijan w Europie. Studium na podstawie pism św. Katarzyny ze Sienny*, Opole 2003 mps; promotor: ks. dr hab. Stanisław Rabiej.
- A. Suchodolska, *Miejsce kobiety w Kościele i w świecie współczesnym. Studium na podstawie „Katechez maryjnych” (1995-1997) Jana Pawła II*, Opole 2003 mps; promotor: ks. dr hab. Stanisław Rabiej.
- Tomaszewska, *Chrystologiczny wymiar idei miłosierdzia Bożego. Studium na podstawie „Dzienniczka” siostry Faustyny Kowalskiej*, Opole 2003, mps; promotor: ks. dr hab. Stanisław Rabiej.
- P. Tyburski, *Święta pielgrzymie we współczesnym judaizmie*, Opole 2003, mps; promotor: ks. dr hab. Józef Urban, prof. UO.
- A. Schottek, *Teologiczne podstawy jedności Kościoła według pism ks. prof. Alojzego Kleina*, Opole 2003, mps; promotor: ks. prof. dr hab. Piotr Jaskóła.
- B. Świączny, *Ekumeniczny wymiar eklezjologii Stanisława Nagy’ego*, Opole 2003, mps; promotor: ks. dr Rajmund Porada.
- M. Węglarz, *Teoria i praktyka Wicci – „Religia kobiet”*, Opole 2003, mps; promotor: ks. dr hab. Józef Urban, prof. UO.

5. Ekumenizm duchowy

W ramach przygotowań do Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan abp A. Nossol tradycyjnie już skierował w styczniu 2003 r. do wiernych diecezji opolskiej list pasterski poświęcony problematyce ekumenicznej i zachęcający do modlitwy w intencji jedności chrześcijan. Przesłanie Arcybiskupa koncentrowało się wokół trzech punktów: 1) Potrzeba wzajemnego uczenia się od siebie; 2) W kierunku pojednanej różnorodności; 3) Chrześcijański apel o „globalizację miłości”

Po raz siódmy, 30 listopada 2003 r., w pierwszą niedzielę adwentu, w kościele seminaryjno-akademickim pw. św. Jadwigi w Opolu, odbyła się Ekumeniczna Modlitwa Młodych. Jej myślą przewodnią były słowa z Ewangelii wg św. Marka: „Odwagi, Ja jestem, nie bójcie się!” Modlitwie przewodniczył ordynariusz opolski abp Alfons Nossol.

6. Wykaz publikacji pracowników Instytutu

ALFONS NOSSOL

[...], *Potrzeba uwspółcześnienia pastoralnego oddziaływania w kontekście europejskiego procesu integracyjnego*, w: *Status naukowy teologii pastoralnej*, red. J. MIKOŁAJEC, Opole 2003, s. 7-12.

[...], *Edyta Stein, czyli o szukaniu Boga w judaizmie i chrześcijaństwie*, w: *Szukanie Boga. Wykłady otwarte zorganizowane w okresie Wielkiego Postu 2003 roku*, red. M. WORBS, Opole 2003, s. 33-38.

[...], *Stawić czoło współczesności. Jedność Kościołów, jedność Europy*, „Tygodnik Powszechny”(08.06.2003) nr 23, s. 12.

[...], *Dzieło ewangelizacji „leżało mu zawsze na sercu”*, w: *Z radością głoszę Ewangelię – 85 lat życia Księdza Biskupa Albina Matysiaka – Księga pamiątkowa*, Kraków 2003, s. 29-31.

[...], *Postulaty dla ekumenizmu w Polsce na XXI wiek*, w: *Seminarium Polskiej Akademii Nauk 2002 – Patriotyzm wczoraj i dziś*, PAU Kraków 2003, s. 47-55.

[...], *Auftrag und Chancen der Christen in Europa*, w: *Kirche in ökumenischer Perspektive*, hrsg. von P. WALTER, K. KRÄMER, G. AUGUSTIN, Freiburg im Br. 2003, s. 462-473.

[...], *Pontyfikat ekumenicznej nadziei*, w: *Jan Paweł II 25 lat pontyfikatu*, red. S. DZIWIŚ, S. NASIOROWSKI, P. PTASZNIK, Roma 2003, s. 7.

[...], *Postulate für die Ökumene des 21. Jahrhunderts*, w: *Einheit vor uns*, Würzburg 2003.

PIOTR JASKÓŁA

[...], *O Bogu chrześcijan*, Opole 2003, 105 s.

[...], *Angikanskaja Cerkow*, w: *W Duchie i istinie*, red. A. DOBROJER, C. NAPIÓRKOWSKI, Winnicja 2003, s. 238-242.

„Studia Oecumenica” 3(2003), red. nacz. [...], Opole 2003, 339 s.

Życie ekumeniczne w Kościołach lokalnych, red. [...], R. PORADA, Opole 2003, 232 s.

[...], *Ekumenizm we wspólnotach lokalnych – między ortodoksją a ortopraksją*, w: *Życie ekumeniczne w Kościołach lokalnych*, red. [...], R. PORADA, Opole 2003, s. 147-155.

[...], *Duchowość ewangelicka*, RT KUL 50(2003) z. 7, s. 65-77.

[...], *Wcielenie jako uniżenie Jezusa Chrystusa według Jana Kalwina*, w: „Studia Oecumenica” 3 (2003), s. 221-229.

[...], *Chrześcijańskie Kościoły a kulturowa tożsamość Europy*, RTK KUL 50(2003) z. 2, s. 33-42.

M. ПУС, *Chrystus Piękno-Dobro-Prawda. Studium chrystologii Hansa Ursa von Balthasara w jej trylogicznym układzie*, Poznań 2002, ss. 656. [Rec.] „Przegląd Piśmiennictwa Teologicznego” 9(2003)1, s. 31-35.

J.M. WOJTKOWSKI, *Świątynie ewangeliczne na Warmii i Mazurach w latach 1972-1992*, Olsztyn 2002 [Rec.] „Przegląd Piśmiennictwa Teologicznego” 9(2003)1, s. 50-53.

Ekumeniczne powołanie franciszkanina. Pomoce do formacji ekumenicznej w duchu św. Franciszka z Asyżu, Warszawa – Rzym 2002, 212 s. [Rec.] „Przegląd Piśmiennictwa Teologicznego” 9(2003)1, 78.

J.T. MACIUSZKO, *Mikołaj Rej. Zapomniany teolog ewangelicki z XVI w.*, Warszawa 2002, [Rec.] „Przegląd Piśmiennictwa Teologicznego” 9(2003)2.

T. WĘCŁAWSKI, *Królowanie Boga*, Poznań 2003, [Rec.] „Przegląd Piśmiennictwa Teologicznego” 9(2003)2.

S. RABIEJ, *Jedność Europy a podział chrześcijan (1950-2000)*, Opole 2000, [Rec.] „Studia Oecumenica” 3 (2003), s. 297-301.

A. BAJORSKI, *Epikleza eucharystyczna Dokumentu z Limy*, Olsztyn 2001, [Rec.] „Studia Oecumenica” 3 (2003), s. 275-279.

Dziewiąty rok działalności naukowo-dydaktycznej Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego, „Teologia w Polsce” 2003, nr 74, s. 11-14.

STANISŁAW RABIEJ

[...], *Doświadczenie dialogu z religiami niechrześcijańskimi*, w: *Od konfrontacji do dialogu. Doświadczenie Kościoła w XX wieku*, red. A. Czaja, Lublin 2003, s. 338-344.

[...], *Zasada pomocniczości u podstaw „nowej Europy”*, „Opolski Przegląd Edukacyjny” 3(2003), s. 17-21.

[...], *Il dialogo ecumenico alla luce dell'integrazione europea*, w: *Verso una Costituzione Europea*, red. L. Leuzzi, Roma 2003.

[...], *W trosce o „duszę Europy”*, w: *Colloquium Opole 2002. Rola Europy w światowych procesach kooperacji i konfrontacji*, red. S. SENFT, A. TRZCIELIŃSKA-POLUS, Opole 2003, s. 38-51.

[...], *Kościół lokalny a integracja europejska*, w: *Życie ekumenii w Kościołach lokalnych*, red. P. JASKÓŁA, R. PORADA, Opole 2003, s. 217-228.

[...], *Kryzys rodziny w Polsce i w Europie – cechy wspólne i różnice*, w: *Osoba – małżeństwo – rodzina u progu XXI wieku*, red. K. WOLSZA, Opole 2003, s. 153-161.

[...], *Zamiast komentarza do Listu pasterskiego Biskupów Polskich wobec integracji europejskiej (21 marca 2002)*, „Pastores” 18 (2003) 1, s. 127-134.

[...], *Le chemine polonaise vers l'Union Européen*, „Studia Oecumenica”, Opole 3 (2003), s. 105-110.

ZYGFRYD GLAESER

[...], *U źródeł własnej tożsamości*, Opole 2003, 274 s.

[...], *Nissiotis Nikos Angelos. Kościół w mocy Ducha*, w: *Leksykon wielkich teologów XX/XXI wieku*, red. J. MAJEWSKI, J. MAKOWSKI, Warszawa 2003, s. 215-226.

[...], *Ikostas syntezą chrześcijańskiej duchowości*, w: *Chrystus wybawiający. Teologia świętych obrazów*, red. A.A. NAPIÓRKOWSKI, Kraków 2003, s. 211-224.

[...], *Jedność w Kościele katolickim a rozumienie Objawienia*, w: *Eklezjalny wymiar poznania teologicznego*, red. T. DZIDEK, Kraków 2003, s. 17-37.

[...], *Psychologiczno-antropologiczne przyczyny rozwoju sekt w dzisiejszym świecie*, w: *Sekty i nowe ruchy religijne. Studium ekumeniczne*, red. J. BUDNIAK, Cieszyn 2003, s. 155-167.

[...], *Życie ekumenii na Śląsku Opolskim – perspektywa katolicka*, w: *Życie ekumenii w Kościołach lokalnych*, red. P. JASKÓŁA, R. PORADA, Opole 2003, s. 47-61.

[...], *Europejska integracja szansą czy zagrożeniem dla pograniczy?*, w: *Budowa lokalnego społeczeństwa obywatelskiego w perspektywie integracji europejskiej*, red. E. NYCZ, Opole 2003, s. 195-202.

[...], *Skarb w glinianym naczyniu*, „Opiekun” (2003)2/122 z dnia 18.01.2003 r., s. 1; <http://www.opiekun.kalisz.pl/122/> (14.03.2003).

[...], *Szczęście jest w dawaniu*, NTO 8-9 marca 2003, nr 57/3015, s. 2.

[...], *Namaszczeni Duchem Świętym. Wokół katolicko-prawosławnych uzgodnień na temat bierzmowania*, „Studia Oecumenica” 3(2003), s. 65-75.

M. CZAJKOWSKI, R. WITT, J. LOSSOW I IN., *Sługa Słowa Bożego i jedności chrześcijan. W 25 rocznicę śmierci ks. Zygmunta Michelisa*, Warszawa 2003, 292 s. [Rec.] „Przegląd Piśmiennictwa Teologicznego” 9(2003)2.

W. HANC, *Ekumeniczny wymiar sakramentów chrześcijańskiej inicjacji w świetle międzywyznaniowych dialogów doktrynalnych. Studium ekumeniczne*, Włocławek 2003, 967 s. [Rec.] „Przegląd Piśmiennictwa Teologicznego” 9(2003)2.

ANDRZEJ CZAJA

[...], *Credo in Spiritum Vivificantem. Pneumatologiczna interpretacja Kościoła jako komunii w posoborowej teologii niemieckiej*, Lublin 2003, ss. 356.

[...], *Zamyśl i program Tygodnia Eklezjologicznego*, w: *Od konfrontacji do dialogu. Doświadczenia Kościoła w XX wieku*, red. V. KMIECIK, [...], K. KOWALIK, Lublin 2003, s. 19-21.

[...], *Czym jest teologia, którą uprawiam*, Znak 54(2003) z. 6, s. 44-46.

[...], *Jedność Europy w optyce Soboru*, „Przegląd Uniwersytecki KUL” 15(2003) nr 3, s. 7.

[...], *Communio perfecta w encyklice Ecclesia de Eucharistia*, TwP 73(2003) s. 21-22.

[...], *Jedność Europy a zbawcza misja Kościoła*, RT 50(2003) z. 2, s. 57-68.

Od konfrontacji do dialogu. Doświadczenia Kościoła w XX wieku. Materiały Tygodnia Eklezjologicznego 2000 (W trosce o Kościół, t. 3), red. V. KMIECIK, [...], K. KOWALIK, Lublin 2003, ss. 409.

Sobór bliski – Sobór daleki. Tydzień Eklezjologiczny 2001 (W trosce o Kościół, t. 4), red. V. KMIECIK, [...], K. KOWALIK, Lublin 2003, 285 s.

RAJMUND PORADA

Życie ekumenii w Kościołach lokalnych, red. P. JASKÓŁA, [...], Opole 2003, 232 s.

„Studia Oecumenica” 3(2003), sekr. red. [...], Opole 2003, 339 s.

[...], *Teologia Kościoła lokalnego w dialogu katolicko-luterańskim*, w: *Życie ekumenii w Kościołach lokalnych*, red. P. JASKÓŁA, [...], Opole 2003, s. 157-165.

[...], *Posługa Piotra i papieżstwo według Communio Sanctorum*, „Studia Oecumenica” 3(2003), s. 21-42.

[...], *Z działalności Instytutu Ekumenizmu i Badań nad Integracją w roku 2003*, „Studia Oecumenica” 3(2003), s. 329-336.

Jaka jest sytuacja ekumenii w Kerali (India)?, [Streszcz.] J. MADEY, *Wie steht es um die Ökumene in Kerala (Indien)?*, w: *Życie ekumenii w Kościołach lokalnych*, red. P. JASKÓŁA, [...], Opole 2003, s. 88-89.

Wybitna postać XX wieku w Indii. W pięćdziesiątą rocznicę śmierci arcybiskupa Mar Iwaniosa (1882-1953), [Streszcz.] G. CHEDIATH, *An Outstanding Figure of the 20th Century in India. On the Fiftieth Death Anniversary of Archbishop Mar Ivanios (1882-1953)*, „Studia Oecumenica” 3(2003), s. 212.

Oprac. ks. Rajmund Porada